Van 't Hoffstraat 24
3863 AX Nijkerk

Postbus 1000
3860 BA Nijkerk

Telefoon 033 - 247 22 22
www.nijkerk.eu

Verzonden per e-mail
Klik hier als u tekst wilt invoeren.

Uw brief van	2 oktober 2026	**Ons kenmerk**	2225597
Uw e-mail van		**Bijlage**	1
Datum	10 november 2026	**Behandeld door**	E. van Vossen
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen over Uitvoeringsplan Aanpak Veluwe	**Team**	Planvorming

Geachte heer Visscher en heer Aman,

Op grond van artikel 69 van het Reglement van Orde van de gemeenteraad heeft u vragen gesteld over Schriftelijke Vragen raadsleden CDA en CU-SPG over Uitvoeringsplan Aanpak Veluwe. In deze brief beantwoorden wij uw vragen.

1. **Vraag 1:** Volgens de brief van 26 juni 2026 van de minister van LVVN komt de kritische depositiewaarde (KDW) als wettelijke norm te vervallen en wordt een rekenkundige ondergrens (RKO) geïntroduceerd. Kan het college aangeven welke gevolgen deze wijziging heeft voor de doelstellingen van het Uitvoeringsplan Aanpak Veluwe ten aanzien van emissiereductie, stikstofdepositie en het herstel en behoud van de natuur? En op welke wijze worden deze gewijzigde landelijke uitgangspunten in het uitvoeringsplan verwerkt?

   Antwoord: Het kabinet heeft aangekondigd de wettelijke, op de KDW gebaseerde omgevingswaarden te willen vervangen door emissiedoelen. Deze wijziging is nog niet hetzelfde als het vervallen van de ecologische betekenis van de KDW. Onder de Aanpak Veluwe is de landelijke beweging van sturen op depositie naar sturen op emissie al verwerkt. Voor de Aanpak Veluwe wordt daarom gestuurd op een gebiedsemissieplafond en op emissiereductie, terwijl de effecten daarvan op de natuur ecologisch worden beoordeeld.

De aangekondigde rekenkundige ondergrens heeft vooral betekenis voor de vergunningverlening. Het kabinet wil daarmee activiteiten met een zeer geringe depositiebijdrage onder voorwaarden mogelijk maken. De invoering daarvan verandert op zichzelf de doelen van de Aanpak Veluwe voor emissiereductie en natuurherstel niet. Het kabinet heeft aangekondigd deze ondergrens uiterlijk in het vierde kwartaal van 2027 juridisch houdbaar in te voeren. Zodra bekend is hoe het kabinet de RKO (juridisch) wil invoeren, wordt bekeken of nadere uitwerking van Aanpak Veluwe nodig is. Uitgangspunt blijft dat emissiereductie, natuurherstel en juridische borging in samenhang nodig zijn om vergunningverlening verder mogelijk te maken.

2. **Vraag 2:** In het uitvoeringsplan wordt gesproken over het oprichten van een regionale stikstofbank, waarin gerealiseerde emissiereducties worden geregistreerd. Kan het college aangeven volgens welke uitgangspunten en verdeelsleutel de beschikbare emissieruimte wordt ingezet voor respectievelijk natuurdoelen, PAS-melders, interimmers, mobiliteit en woningbouw? Is hiervoor al een concrete verdeling of prioritering vastgesteld?

   Antwoord: De verwijzing naar een regionale stikstofbank komt voort uit het regionale stikstofplan van Regio Foodvalley uit 2025. Daarin is de ambitie opgenomen om gerealiseerde stikstofreductie zoveel mogelijk regionaal te kunnen benutten voor natuurherstel en, waar juridisch mogelijk, voor vergunningverlening.

   De feitelijke bevoegdheid om stikstofruimte te registreren, reserveren en beschikbaar te stellen ligt echter niet bij Regio Foodvalley als samenwerkingsverband. Die bevoegdheid ligt bij de daarvoor bevoegde overheden en binnen de bestaande landelijke en provinciale systematiek. De Samenwerkingsovereenkomst Aanpak Veluwe bepaalt ook dat de aanpak niet zelf verantwoordelijk is voor de herverdeling van stikstofruimte, maar wel werkt aan het instrumentarium en de mogelijkheden daarvoor.

   Binnen Aanpak Veluwe wordt gewerkt aan de juridisch en ecologische onderbouwing over welke ruimte daadwerkelijk beschikbaar kan komen. Binnen de verdere uitwerking van de Aanpak Veluwe wordt daarom geen afzonderlijke stikstofbank van Regio Foodvalley ingericht. Op dit moment is vanuit provincie en Rijk nog niet bekend volgens welke uitgangspunten of verdeelsleutel beschikbare emissieruimte wordt uitgegeven. Bij Provincie Gelderland en het Rijk is het verzoek neergelegd om een bestuurlijke tafel in te richten waar het gesprek over de verdeling van stikstofruimte kan plaatsvinden. De inzet van Regio Foodvalley is daarbij wel om zoveel mogelijk invloed te houden op de gebiedsgerichte afweging en op de vraag waarvoor vrijkomende ruimte binnen de regio kan worden benut.

3. **Vraag 3: Afdwingbare doelen voor natuurherstel** Van onze agrarische ondernemers worden concrete inspanningen en, waar van toepassing, afdwingbare maatregelen ten aanzien van emissiereductie verwacht. Kan het college aangeven welke concrete, meetbare en tijdgebonden doelen (KPI's) binnen Aanpak Veluwe worden gesteld aan het herstel en behoud van de natuur? Op welke wijze wordt gemonitord of deze doelen worden gerealiseerd en welke consequenties zijn verbonden aan het niet behalen ervan?

Antwoord: Natuurherstel is, naast stikstofreductie en beekdalherstel, één van de drie kernopgaven van de Aanpak Veluwe. Voor natuurherstel wordt aangesloten bij bestaande wettelijke doelen en monitoringssystemen, waaronder de Natura 2000-instandhoudingsdoelen, de Kaderrichtlijn Water en de ontwikkeling van Basiskwaliteit Natuur.
Om te voldoen aan de Vogel-en Habitatrichtlijn en vergunningverlening mogelijk te maken is natuur één van de doelen van de Aanpak Veluwe. Daarvoor wordt inderdaad aangesloten bij wettelijke doelen waaronder de Kader Richtlijn Water, de (komende) Natuurherstelverordening en de in ontwikkeling zijnde Basiskwaliteit natuur.

4. **Vraag 4:** Extensivering van agrarische bedrijven wordt binnen Aanpak Veluwe als één van de mogelijke ontwikkelrichtingen genoemd. Een dergelijke ontwikkeling kan gevolgen hebben voor de omzet, kostenstructuur en het inkomen van agrarische ondernemers, en daarmee voor de toekomst van deze ondernemers in onze gemeente. Kan het college aangeven welke maatregelen en financiële instrumenten beschikbaar zijn om een economisch rendabel toekomstperspectief bij extensivering te waarborgen? Voor welke periode kunnen ondernemers op deze ondersteuning rekenen en onder welke voorwaarden? In hoeverre vindt er een staatssteuntoets plaats?

   Antwoord: Het Rijk komt met aanvullend generiek instrumentarium onder andere voor de melkveehouderij. De Regio Foodvalley laat de impact van de normering op de melkveehouderij onderzoeken, waaronder ook het verdienvermogen en verdienmodel van verschillende typen melkveebedrijven. Het generieke instrumentarium, waaronder een extensiveringsregeling, wil de regio botsproeven aan wat melkveehouders in ons gebied nodig hebben voor extensivering. De inzet van de regio is om vervolgens onder Aanpak Veluwe aanvullend instrumentarium te ontwikkelen dat melkveehouders in staat stelt een (financieel) toekomstbestendig bedrijf te voeren.

   De inzet is om ondernemers verschillende ontwikkelpaden en passende ondersteuning te bieden, onder meer via ondernemingsplannen, zaakbegeleiding, grond- en verkavelingsinstrumenten en financiële regelingen. Met name voor permanente extensivering kunnen aanvullende middelen nodig zijn. De beschikbaarheid daarvan is mede afhankelijk van landelijke en provinciale besluitvorming. Financiële regelingen worden vooraf getoetst aan de Europese staatssteunkaders.

5. **Vraag 5:** Welke concrete juridische waarborgen biedt Aanpak Veluwe aan agrarische ondernemers ten aanzien van vergunningverlening en de rechtszekerheid van bestaande en toekomstige bedrijfsactiviteiten? Kan het college daarbij aangeven welke garanties binnen de bevoegdheid van de gemeente vallen en voor welke aspecten de gemeente afhankelijk is van de provincie of het Rijk?

   Antwoord: Eén van de doelen van de Aanpak Veluwe is het toewerken naar juridisch houdbare vergunningverlening rondom de Veluwe. Daarvoor is naast het landelijke maatregelenpakket een gebiedsgericht maatregelenpakket nodig (aanpak Veluwe). Samen moeten die voldoende juridische zekerheid bieden**.** De inzet is om door aantoonbare emissiereductie, natuurherstel, monitoring en juridische borging toe te werken naar juridisch houdbare vergunningverlening.

Binnen Aanpak Veluwe wordt, als meer duidelijk is over het landelijke maatregelpakket, onder andere via de landsadvocaat getoetst of de aanpak Veluwe voldoende is om vergunningverlening rondom de Veluwe weer mogelijk te maken. De provincie is uiteindelijk bevoegd gezag voor natuurvergunningverlening. De gemeente behoudt haar eigen bevoegdheden, bijvoorbeeld op het gebied van ruimtelijke ordening en gemeentelijke vergunningverlening.

6. **Vraag 6:** Hoe verhoudt de landelijke ontwikkeling richting een dierwaardige veehouderij zich tot de emissiereductiedoelstellingen van Aanpak Veluwe? Hoe wordt voorkomen dat beide doelstellingen elkaar in de uitvoering tegenwerken? En hoe wil het college omgaan met de extra elektriciteitsbehoefte van bijvoorbeeld luchtwassers, stikstofkrakers en andere emissie reducerende technieken, zodat agrarische bedrijven tijdig over voldoende netcapaciteit kunnen beschikken?

   Antwoord: De Aanpak Veluwe houdt op drie manieren rekening met de ontwikkeling richting dierwaardige veehouderij: advisering over normen en maatregelen aan het Rijk, de ondernemingsplannen en het flankerend RO-beleid.

   Het Rijk stelt de normering en systematiek van normeren voor sectoren vast, de Aanpak Veluwe adviseert over normering voor de intensieve sectoren aan het Rijk. De Aanpak Veluwe neemt in het advies mee dat ondernemers zelf hun ontwikkelrichting en maatregelen kunnen kiezen, passend binnen alle beleid en regelgeving zoals het Convenant Dierwaardige Veehouderij. Maatregelen die passen bij diervriendelijke veehouderij worden daarin meegenomen, bijvoorbeeld door voor de kalverhouderij ruimte te bieden aan bronmaatregelen die ook bijdragen aan dierenwelzijn. De potentiële maatregelen op bedrijfsniveau worden om deze reden uitgewerkt samen met experts zoals het PEC/PEV en de sector zelf. Uiteindelijk besluit het Rijk hierover in de vaststelling van de systematiek van de normering.

   Daarnaast wordt dierenwelzijn binnen de Aanpak Veluwe meegenomen in de ondernemingsplannen voor agrariërs. Ook wordt bekeken welk flankerend ruimtelijk beleid van gemeenten nodig is voor agrarische bedrijven die willen stoppen én om bedrijven die door willen perspectief te bieden, zoals meer staloppervlakte voor dieren. Dat is aan de gemeenten om uiteindelijk over te besluiten in haar ruimtelijk beleid.
   Verder is dierwaardigheid geen afzonderlijke kernopgave binnen de Aanpak Veluwe. De landelijke aanpak voor dierenwelzijn en dierwaardige veehouderij is primair een verantwoordelijkheid van het Rijk, bij het Rijk blijven we benadrukken dat in de uitwerking van beleid op stikstof rekening moet worden gehouden met de ontwikkeling op dierenwelzijn.
   Netcongestie is een belangrijke randvoorwaarde voor technische maatregelen die extra elektriciteit vragen. De Aanpak Veluwe kan voldoende netcapaciteit niet garanderen. Bij de verdere uitwerking moet daarom worden beoordeeld of maatregelen technisch en praktisch uitvoerbaar zijn.

7. **Vraag 7:** Vertegenwoordiging van de landbouw in de gebiedscommissie In de voorgestelde governance-structuur bestaat de gebiedscommissie uit twee vertegenwoordigers vanuit de overheid, twee vanuit de landbouw, twee vanuit de natuur en twee vanuit de recreatie. Gezien de

directe gevolgen van Aanpak Veluwe voor agrarische ondernemers en het landelijk gebied, is het college bereid zich ervoor in te zetten dat de vertegenwoordiging van de landbouw wordt uitgebreid met één extra vertegenwoordiger? Zo nee, waarom niet en op welke wijze wordt volgens het college voldoende recht gedaan aan de belangen van de agrarische sector?

Antwoord: De governance structuur is nog in ontwikkeling en de bestuurders van de Aanpak Veluwe nemen gezamenlijk op een later moment een besluit over hoe de governance structuur en uitvoering eruit komt te zien. Op dit moment worden voor de Regio Foodvalley en IJssel vallei onderzocht hoe een gebiedscommissie eruit kan zien, wat de rol en taak kan zijn van een gebiedscommissie, waar in de governance belangenbehartiging gaat plaatsvinden en hoe de gebiedscommissie zich verhoudt tot de uitvoeringsorganisatie en uitvoerende overheden zoals gemeenten. Het college zet zich ervoor in om de landbouw in de governance structuur voldoende plek te geven voor het meedenken over het gebied en de belangenbehartiging.

8. **Vraag 8:** Kan het college aangeven welke deskundigheid wordt betrokken bij de samenstelling van de expertteams die uitvoering geven aan Aanpak Veluwe? Is daarbij specifiek voorzien in voldoende onafhankelijke agrarische expertise, waaronder deskundigheid op het gebied van agrarische bedrijfsvoering, emissiereductie en vergunningverlening? Zo ja, op welke wijze wordt deze expertise geborgd?

   Antwoord: Binnen de Aanpak Veluwe is aandacht voor agrarische expertise. In de ontwikkeling van de aanpak wordt gebruik gemaakt van de kennis van het PEC/PEV, de Wageningen Universiteit, sectorvertegenwoordigers, agrarisch bedrijfsadviseurs, meetnetwerk Regio Foodvalley, zaakbegeleiders en specialistisch adviseurs zoals omgevingsrecht juristen. Deze expertise wordt geborgd door de experts mee te laten denken en werken aan de inhoudelijke voorstellen voor de aanpak. Voor individuele agrarisch ondernemers kan via de ondernemingsplanaanpak samen met een agrarisch bedrijfsadviseur een toekomstplan voor het bedrijf worden opgesteld. Bij complexere situaties kan aanvullende specialistische deskundigheid worden ingezet.

   De precieze inrichting en personele samenstelling van de uitvoeringsorganisatie wordt nog verder uitgewerkt. Het college vindt het van belang dat daarbij voldoende praktijkkennis aanwezig is van agrarische bedrijfsvoering, emissiereductie en vergunningverlening en zal dit aandachtspunt in de verdere uitwerking inbrengen.

9. **Vraag 9:** Voor de uitvoering van het programma wordt een bedrag van circa €300 tot €600 miljoen genoemd. Kan het college aangeven hoe dit bedrag naar verwachting wordt verdeeld over de verschillende onderdelen van Aanpak Veluwe, zoals natuurherstel, emissiereductie, agrarische maatregelen, innovatie, ondersteuning van ondernemers, vergunningverlening en overige maatregelen? Kan het college daarbij aangeven welk deel naar verwachting rechtstreeks beschikbaar komt voor agrarische ondernemers en welk deel voor andere doelgroepen of maatregelen wordt ingezet.

Antwoord: Voor de Aanpak Veluwe is momenteel €300 miljoen aan rijksmiddelen beschikbaar gesteld. Daarnaast heeft provincie Gelderland €80 miljoen beschikbaar gesteld. Daarmee is op dit moment €380 miljoen beschikbaar. Voor de volledige uitvoering tot 2035 zijn aanvullende middelen nodig.

Voor de €300 miljoen aan rijksmiddelen is een eerste inschatting gemaakt waarbij indicatief uitgegaan van 47% voor extensivering en beëindiging van veehouderij, 30% voor bedrijfsgerichte maatregelen, 15% voor gebieds- en systeemmaatregelen en 8% voor ondersteunende maatregelen. Deze eerste inschatting wordt nog bijgesteld en geconcretiseerd. Na de concretisering kan worden aangegeven welke bedragen via regelingen naar agrariërs gaan. Niet bij alle bedragen zal één-op-één te herleiden zijn welk bedrag rechtstreeks bij agrarische ondernemers terechtkomt, zo wordt een deel van de middelen ingezet voor onder meer gebiedsontwikkeling, natuur- en watermaatregelen, monitoring en ondernemersbegeleiding.

10. **Vraag 10:** Kan het college aangeven hoe wordt gewaarborgd dat de verschillende onderdelen van Aanpak Veluwe — natuurherstel, emissiereductie, agrarische ontwikkeling, mobiliteit, woningbouw, energie/netcapaciteit en de sociaaleconomische gevolgen — in samenhang worden uitgevoerd? Welke concrete verantwoordelijkheden liggen daarbij bij de gemeente Nijkerk, de provincie en het Rijk, en op welke momenten kan de gemeenteraad bijsturen wanneer doelstellingen, financiering of uitvoerbaarheid onvoldoende worden geborgd?

    Antwoord: De Aanpak Veluwe is bedoeld om stikstofreductie, natuurherstel en beekdalherstel in samenhang aan te pakken. Waar andere opgaven, zoals landbouw, ruimtelijke ontwikkeling, mobiliteit of energie, deze kernopgaven raken, worden zij in de gebiedsgerichte uitvoering in gebieden betrokken.

    De aanpak wordt komend jaar stap voor stap geconcretiseerd en bijgesteld, ook in samenhang met de besluitvorming van het landelijke maatregelenpakket. Waarbij we steeds vanuit inzicht willen onderzoeken wat er nodig is onder de aanpak Veluwe. Zo is de inzet van het college dat er een impactanalyse over de normering van de melkveehouderij uit het rijksbeleid komt, om beter in te schatten welk aanvullend instrumentarium voor de melkveehouderij eventueel nodig is onder de aanpak Veluwe. Ook wordt in 2027 een brede sociaaleconomische impactanalyse uitgevoerd over gevolgen van de aanpak Veluwe. Daarmee wordt steeds duidelijker of de onderdelen van vitaal landelijk gebied, stikstof, water en natuur voldoende in samenhang zijn uitgewerkt.

    Monitoring, evaluatie en bijsturing maken onderdeel uit van de aanpak, zodat de uitvoering kan worden aangepast wanneer resultaten achterblijven of maatregelen niet uitvoerbaar blijken. De overheden in de Aanpak Veluwe, waaronder de gemeente, bepalen gezamenlijk via het bestuurlijk overleg Aanpak Veluwe over bijsturing van de aanpak. De bevoegdheden zijn verdeeld over de betrokken overheden. Het Rijk is verantwoordelijk voor landelijke wet- en regelgeving en instrumenten. De provincie heeft onder meer bevoegdheden voor natuurbeleid, natuurvergunningverlening en provinciale regelgeving. De gemeente is verantwoordelijk voor haar eigen bevoegdheden, waaronder de lokale ruimtelijke doorwerking. Het college besluit over

deelname aan de samenwerking van de Aanpak Veluwe. Onderdeel van de Aanpak Veluwe is het opstellen van een interbestuurlijk omgevingsprogramma onder de omgevingswet, waarin het samenhangende maatregelpakket voor stikstof natuur en water wordt vastgesteld. Het vaststellen van een omgevingsprogramma is collegebevoegdheid, gezien het grote effect van het pakket is het de wens de gemeenteraad de betrekken. Op dit moment wordt onderzocht hoe de gemeenteraden van de 21 gemeenten en de Provinciale Staten van de Provincie in de procedure van de vaststelling van het interbestuurlijk programma betrokken kunnen worden.

Wij hopen uw vragen hiermee voldoende beantwoord te hebben.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

De secretaris,

de heer drs. J.G. de Jager

de burgemeester,

mevrouw T.T.E. de Jonge–Ruitenbeek